

Nærbilde av en psykopat

Göring gråter

Heinrich Fraenkel og Roger Manvell: **HERMANN GÖRING.** Nasjonalforlaget Oslo 1963.

I tredveårenes Tyskland, særlig etter nazistenes makterobring i 1933, dannet det seg en slags Göring-legende. Den korpuente og tilsynelatende gemyttige riksmarskalk ble satt opp som en motsettning til den unormale Hitler, og den fanatiske og diabolske Goebbels. Han var mer menneske enn dem. Han hadde menneskelige fell som bare gjorde ham mer sympatisk. Ja selv hans latterlige sider, hans praktsyke, hans uniformsgalskap og glubske livilsappetitt gjorde ham mer menneskelig, og hans trofasthet mot minnet om sin avdøde svenske hustru ga det Göringske bilde et fuktig stenk av tysk sentimentalitet.

Heinrich Fraenkel og Roger Manvell har i sin store Göring-biografi presentert oss for en ganske annen Göring. Riktignok har de ikke plukket ham for alle menneskelige fjær, men de har hatt adgang til et overveldende materiale, som gir et objektivt sannferdig bilde av en på samme tid sammensett og primitiv natur, av en mann med renessansemenneskets troloshet og overskudd, av et menneske som utad virket frodig, men som skjulte avgrunnen av psykopatiske tilbøyeligheter under sitt ytre skall, av en krigshelt som på bunnen var ynklig og feig. Selvom forfatterne

i sin vilje til objektivitet ikke går så langt som til å gi Göring den fortjente karakteristikk av uhyre, tjener det materiale de legger frem om hans befatning med det tredje rikes ugjerninger til å gi ham en langt bredere plass i terrorapparatet enn han før ble gitt. Det var Göring som skapte Gestapo og konsentrasjonsleirene. Det var som Gisevius forteller i «Bis zum bitteren Ende» Göring som sammen med Himmler og Heydrich administrerte blodbadet i Berlin 30. juni 1934. Og under Nürnbergprosessen, som naturligvis har forsynt forfatterne med et rikelig stoff, kom også Görings medansvar i jødeforfølgelsene klart for dagen. Riksbrannen var han derimot ikke skyldig i.

Man får også et overmåte avslørende inntrykk av Görings diletantisme som politiker og statsmann. På dette felt var han en stumper, selvom han selv utvilsomt med full rett så på den «latterlige champagneagenten», utenriksminister Ribbentrop, som en enda yngeligere stumper. Göring forsøkte naturligvis i Nürnberg å gjøre et stort forsvarsnummer av de fredsforshandlinger han like før annen ver-

Da amerikaner stod i sin

Robert Hayden

Alcorn:

•NO BUGLES FOR SPIES. Jarrold's, London.

Da den annen verdenskrig brøt ut hadde den amerikanske regjering ikke noen komplett «secret service» til sin disposisjon. Da krigen sluttet var det bygd opp en organisasjon som hadde tilnavnet (OSS) «Office of Strategic Services» og omfattet et nett på ca. 30 000 personer direkte engasjert i etterretningstjeneste over hele kloden. Hvor mange penger denne organisasjonen brukte i krigen løp vil formodentlig for alltid være en hemmelighet som meget få aner noe om, men Robert Hayden Alcorn vet sannsynligvis mer enn de fleste. Han var nemlig «Special Funds Officer» og stilte penger til rådighet for virksomheten — en tid for det europeiske området, senere for hele den globale aktiviteten.

Det koster store penger å ha en effektiv etterretningstjeneste. Alcorn gjør ingen hemmelighet av at det var penger som fikk «hjulene til å gå rundt» for OSS. Det betyr ikke at det ikke stod til rådighet mange agenter som var villig til å sette livet inn uten tanker på penger eller andre fordeler.

Det er en meget interessant bok Alcorn har skrevet. Kapitelet om Duvaltar kanskje prisen. En amerikaner av fransk familie ble sluppet i fallskjerm over tysk besatt området i Frankrike. I krigen siste fase hadde denne en manns arbeide resultert i en væpnet fransk organisasjon på mange tusen bevæpnete menn som var de allierte til stor hjelp. Spennende er også fortellingen om agentene som lusker omkring i en arabisk bydel i Casablanca og med sine radioapparater på kroppen søker etter en fiendtlig sender og ved et rent tilfelle dumper rett oppi den.

General William Donovan var den fremragende drivkraft bak organisasjonen. Man har forøvrig støtt på Office of Strategic Services allerede i en tidligere bok, Jon Kimches «Spying for Peace», som handler om den sveitsiske etterretningsvirksomhet under krigen. Sveitserne samarbeidet meget nært med OSS og som kjent var ingen ringere enn Foster Dulles' bror Allen Dulles stasjonert i Sveits gjennom en stor del av krigstiden.

Også til Norge utstrakte OSS sin virksomhet ved hjelp via Sverige og på annen måte.

Da så krigen var slutt — hva

denskrig brøt ut (med overfallen på Polen) ført med den svenske industrimannen Birger Dahlerus. Men det kraftige sokelyset som ble satt nettopp på denne underlige episode i Görings storpolitiske liv, avslorte en klar mangel på oppriktighet fra Görings side. Meget betegnende for Görings oppfatning av sin egen politiske betydning er også skildringen av hans tro i sammenbruddets uker på at de alliertes øverstkommanderende, general Eisenhower, ville ta imot ham som en høyt æret kapitulasjonsforhandler.

I det hele er det vel vanskelig å finne et ubarmhjertigere nærbilde av en av vår tids uhyggeligste politiske konjunkturryttere, av en mann som like før dødsdommen i Nürnberg tegnet sitt eget eftermåle med følgende ord: «Jeg kommer til å dingle, men om femti år vil det være statuer av Hermann Göring over hele Tyskland.» I hvor stor grad Görings ydmykende barndom og hans misbruk av narkotika har bidratt til hans patologiske selvvurdering, kan ingen, heller ikke denne bokens forfattere gi svar på.

N. M.